

формування ефективної системи обміну кредитною інформацією сприяє зниженню кредитних ризиків фінансових установ, підвищенню ліквідності банківських активів та підвищенню довіри до банківської системи, що показано у цілому ряді досліджень [2, 3]. Ефективні системи кредитної інформації можуть стати основою для більш ефективного використання різних технологій прийняття кредитних рішень, наприклад, методів рейтингової оцінки кредитів. Центральні банки та органи нагляду багатьох країн з перехідною економікою вже створили системи кредитної інформації, важливо пам'ятати про те, що максимальні вигоди це може принести лише у разі охоплення всіх вимог, незалежно від їх розміру, а також усіх фінансових і нефінансових установ [2, с. 7-8].

Наявність більш точної та прозорої фінансової звітності також сприяє зменшенню інформаційної асиметрії між позичальниками і кредиторами. Фінансові звіти, що дають вірне уявлення про фінансове становище фірми, дозволяють знизити витрати фінансових установ на аналіз та моніторинг і підвищуючи ефективність розміщення ресурсів. Дослідження Р. Левіна, Т. Бека, Ла Порти показують, що більш прозорі та інформативні стандарти бухгалтерського обліку позитивно корелюються з більш високим ступенем фінансового розвитку. Таким чином питання створення ефективної інформаційної системи у період трансформації потребує особливої уваги реформаторів та є однією передумов ефективного функціонування фінансових посередників.

Література

1. Levine R. *Finance and Growth: Theory and Evidence*, [Electronic resource] // IMF Working Paper 10766 – 2004. – P.25-47. – Access mode: <http://www.nber.org/papers/10766>.
2. Beck T. *Creating an Efficient Financial System: Challenges in a Global Economy*, [Electronic resource] // World Bank Policy Research Working Paper 3856. - 2006, - p.35– Access mode: <http://go.worldbank.org/T5S41YUVO0>.
3. Колісник М.К., Кобилецька О.І. *Проблеми та перспективи функціонування кредитних бюро в Україні* // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.2– С. 208-219.

Анастасія КИРИЛОВИЧ, Олена ЛАХМАН

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТУ

ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Актуальність проблеми світової фінансової кризи полягає не тільки в її наслідках на економічному рівні країн, а й у потребі та можливості її подолання. У дослідженні здійснено спробу продемонструвати причини та подальші прояви фінансової кризи в різних країнах світу.

Світовій фінансовій кризі присвячені статті багатьох економістів і фінансистів України. Це статті В. Пинзеника, С. Тигіпка, П. Гайдуцького, Б. Данилишина, всі вони намагалися виявити шляхи подолання фінансової кризи.

О. А. Пороховський бачить причину фінансової кризи в тому, що «... останніми роками відбувалося прискорене відособлення фінансової системи від реальної економіки і гіпертрофовано розрослися повноваження фінансових інститутів. Фіктивний капітал, поданий у цінних паперах, що обертаються на фондовому ринку, почав у кілька разів перевищувати ВВП як передових країн, так і світу в цілому. Фінансова система стала жити нібито своїм життям, де спекуляції не мали жодного обмеження». Таке трактування знаходить підтвердження і конкретизацію в інших авторів. [1]

А. Чухно у своїй статті навів декілька поглядів відомих економістів щодо причин кризи. Наприклад, бачення причин кризи у «... надмірно експансивній грошовій політиці ФРС США, наявності величезного дисбалансу у світовій економіці, зокрема, великому профіциті у зовнішній торгівлі Китаю, значному торговому дефіциті США, недоліках системи управління ризиками в інвестиційних банках, недосконалому регулюванню фінансових ринків на національних і міжнародному рівнях» А. Ослунда. Усе це призвело до того, що спекулятивні операції набули

гігантських масштабів. Головний економіст МВФ О. Бленчард вважає, що сучасна криза є «найважчою за останні 60 років..., яка поставила світ на межу фінансової катастрофи» [2].

Основним наслідком економічної кризи були високі темпи девальвації, які викликали паніку серед населення різних країн. Станом на 20 грудня 2008 року гривня виявилась лідером за глибиною обвалу. Вона знецінилась на 81%, тоді як польський злотий – на 40%, турецька ліра – на 28%, румунський лей – на 15%, російський рубль – на 12%, чеська крона – на 10%, євро – на 3%, білоруський рубль і словацька крона – на 1%.

Світова фінансова криза виявила нижчезказані негативні риси функціонування світового ринку товарів і послуг:

- режим непрозорого, неповного конкурентного середовища. Відсутність достовірної інформації про реальну капіталізацію кредитно-фінансової системи США спричинила спекулятивне зростання попиту на світовому ринку цінних паперів;

- міжнародні фінансові організації — МВФ, ВБ, ЄБРР виявились неспроможними спрогнозувати кризові процеси у світовій економіці й запропонувати комплекс заходів антикризового реагування;

- існуючі нормативно-правові умови Світової організації торгівлі сприяли поширенню кризи. Національні уряди змушені використовувати механізми державного протекціонізму, фактично ігноруючи режим СОТ;

- зберігається критична залежність переважно сировинних господарських комплексів країн «які розвиваються» від змін кон'юнктури світового ринку;

- неконтрольована емісія долара США – світової резервної валюти – залишається «міною вповільненої дії» функціонування світового ринку товарів і послуг [3].

Світові втрати від фінансової кризи становлять \$5 трлн. Це 160 бюджетів України. Світова економіка перебуває у стані великої нестійкості, ризикуючи дійти до найбільшого краху від часу Великої депресії [4].

Світова фінансова криза засвідчила трансформацію світової гео економічної парадигми — тренд всеосяжної глобалізації змінюється державним протекціонізмом. Національні уряди поступово повертають собі місію ключового актора на світовому ринку товарів і послуг. Головним висновком з існуючої ситуації повинно стати усвідомлення національними елітами граничної важливості посилення інституту державного контролю у фінансово-економічній сфері та неможливість задоволення потреб власного народу за рахунок зовнішніх надходжень – як грошових, так і товарних.

Література

1. Пороховський О. А. Економічна криза як рубіж сучасного світового і національного розвитку / О. А. Пороховський // *Економічна теорія*. – 2008. – С. 5–13.
2. Чухно А. Сучасна фінансово-економічна криза: природа, шляхи і методи подолання / А. Чухно // *Економіка України*. – 2010. – № 1. – С. 12–18.
3. Михайло Швайка. Світова фінансова криза: причини виникнення та шляхи подолання [Електрон. ресурс] / Михайло Швайка / Інтернет-холдинг Олега Соскіна / Режим доступу: <http://soskin.info/ea/2008/11-12/200803.html>
4. Мерніков Г. Світова фінансова криза як фактор геополітичних та гео економічних змін [Електрон. ресурс] / Г. Мерніков / Національний інститут стратегічних досліджень. / Режим доступу: <http://www.db.niss.gov.ua/docs/polmil/WorldFinCrisis.pdf>

Любов КЛАПКІВ

Київський національний торговельно-економічний університет

ФОРМУВАННЯ РИНКУ МІКРОСТРАХУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ